מידות הראי"ה — העלאת ניצוצות

כמו שיש ניצוצות באכילה ה"נ בכל פעולה מפעולות אדם, וה"ה בכל שמיעה וקריאה, ולפעמים יש שעניני העולם הבאים ממרחקים הם משתלבים ועולים למרומי תורה, והכל לשם שמים, בשקל הקודש.

יותר מדאי אין לדאוג אפילו מאכילה גסה, בדיעבד יתעלו כל הניצוצות לקדושה גדולה, רק לכתחילה צריכה הזהירות להיות מדויקת להיות תמיד במדרגת צדיק אוכל לשובע נפשואמשלי יג כה..

הניצוצות שבאכילה עולים דוקא יחד עם הניצוצות העולים מכל התנועות, הדבורים, המעשים והקנינים, ולפי ערך הטוב והיושר הנמצא בכל תנועות החיים עולים הניצוצות שבאכילה ושתיה וכל הדברים שיש בהם הנאות גדולות מורגשות. ומה שנעשה בטבע בעומק הנפש וקישורה עם המציאות כולה הוא יסוד מוסד לעמקי דעה וחכמת עולמים להיות כמעין הנובע וכנהר שאינו פוסק.

ההתעלות של הרשמים הנקלטים מבחוץ אל המרומים בשינה היא מעלתם. ועצם העליה הנשמתית, שבאה מפני ההעתקה מעסקי החושים החיצונים. וההגבלות שהסביבה מגבלת, היא מופיעה ברב חסד על כל העולם כולו, והרבה מידות. דעות, מעשים ורצונות. מתמתקים, עד שמשך החיים מתארך. וחוט של חסדבע' חגיגה יב: הולך ומתמשך בעולם.

כשהטלטול של דרכים מדלדל את המצב הרוחני. צריכים לתקן בדרך אומץ וגבורה, ולא בדרך פחדנות ועצבנות. כי הדלדול שבא ע"י פגישות שונות לא בא מסבה שלילית לבד כ"א מפני הרשמים החדשים שהתפרצו לבא אל הנפש בחפזון, ואלה דחו את הרשמים הישנים מדוחק המקום. וכשמחוירין את הישנים למקומם צריכים להזהר שלא לטשטש את הצורה של הרשמים החדשים. וזה אי־אפשרי כי־אם ע"י תשובה של גדולה בלא שום קטנות. והכל מתחזק ומתאמץ, והכלים מתרחבים, ונעשה מקום להרשמים החדשים עם הישנים.

האכילה לפי המידה ובקדושה מקדשתגע' תענית יא. את האדם ואת העולם. ומשמחת את החיים, והעצבוזדע' תהלים קכז ב. מביא לאכול יותר מהמידה, והאכילה מתהפכת אז לכבדות לרגזה ויאוש. והבירורים נופלים לעומק תהום יותר חשוך מכפי מה שהיו. והנשמה מתעצבת. אמנם יכול האדם להפך סוף־סוף הכל לשמחה. וע"י הרעיון הטוב שבפנימיות לבבו מתעלים כל הכוחות שיש להם איזו שייכות מגע בכוחות חייו, והאורה מתגדלת. ומכל־מקום צריך להוסיף קדושה להבא, לאכול לשובע נפשוהמשלי יג כה.. ובשמחה מסודרת בלא פחד ועצבון, ובזה מעלים את הבירורים בדרך ישרה שאינה מסובכת כלל.

אכילה ושתיה יתרה ודאי מביאה לידי גאוותה*דברים לב טו. הושע יג. משלי ל' רש"י. וה"ה כשאינה בכונה קדושה. הכל לפי מדרגתו של האדם. עד כמה שצריך שיכוון. כי הניצוצות הקדושים שבתוך האכילה והשתיה הם מטבעם מתאמצים לעלות למעלה, וכשאוכלים בכונה סוללים הדרך לפניהם איך לעלות למעלה בקדושה, והרע שבהם יורד למטה, והטוב עולה למעלה בקיום ואור עונג קדוש ומרום. וממילא מעורר ג"כ בתוך הנשמה של האוכל ג"כ עליה של הטוב וירידת הרע, אבל בחסרון כונה אין דרך סלולה לפני הניצוצות, והם מתפרצים לעלות בלא תיקון, ולוקחין עמם את הרע ג"כ בעליתם, וממילא מעוררים בנפש האוכלת ג"כ עלית המידות והתכונות הרעות, שהוא כל יסוד הגאווה. וכמה קשה היא לפ"ז האכילה לפני התפלה. שקשה לקנות התוכן הנשמתי הנדרש לבירור הטוב כ"ז שלא תיקן עצמו בבירור החיים ע"י התפלה, ע"כ כל אכילה ושתיה שלפני התפלה הרי היא בכלל גאווה. ועליו הכ"א ואותי השלכת אחרי גוך, אחר שאכל ושתה ונתגאה קבל עליו מלכות שמיסוברכותי:. זולת כשהיא מצד הרפואה אין שייך גאווה, שמצות הרפואה היא מחוברת לקדושה, שהקב"ה סועד את החולהזשבת יב:, ושבעה עמו. שהענוה היא יסוד הקדושההעכודה זרה כ:. שהחולה, שהוא דל ועני ומדוכא מצד חליו, ועיניו נשואות לרחמי שמים. הצד הטוב שבניצוצות ההם של הרפואה תמיד עולה במסילת הקודש. היא העולה למעלה למעלה באורח ישרים סלולהטמשלי טו יט..